

I

(Ανακρινόμενες)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Δεκεμβρίου 1997

για το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών κατά το τρίτο στάδιο της ΟΝΕ και για τα άρθρα 109 και 109 Β της συνθήκης ΕΚ

(98/C 35/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, συνελθόν στο Λουξεμβούργο στις 13 Δεκεμβρίου 1997,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

Υπενθυμίζοντας:

τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ, ιδίως όσον αφορά τη βελτίωση του συντονισμού της οικονομικής πολιτικής και τους αποτελεσματικούς τρόπους εφαρμογής των άρθρων 109 και 109 Β της συνθήκης,

το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ για το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης,

το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ για την ανάπτυξη και την απασχόληση,

Σημειώνοντας την έκθεση του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 1997,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

I. Συντονισμός των οικονομικών πολιτικών κατά το τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) της συνθήκης

1. Η ΟΝΕ θα συνδέσει ακόμη στενότερα τις οικονομίες των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ.

Τα κράτη μέλη θα μετέχουν σε ενιαία νομισματική πολιτική και σε ενιαίο μηχανισμό συναλλαγματικής ισοτιμίας. Ενδέχεται να υπάρξει περαιτέρω σύγκλιση των συγκυριακών εξελίξεων. Ωστόσο, οι οικονομικές πολιτικές και ο καθορισμός των μισθών και ημερομισθίων παραμένουν εθνική αρμοδιότητα, με την επιφύλαξη του άρθρου 104 Γ της συνθήκης και του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Στο βαθμό που οι εθνικές οικονομικές εξελίξεις επηρεάζουν τις προοπτικές του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, επηρεάζουν και τη νομισματική κατάσταση της εν λόγω ζώνης. Για το βασικό αυτό λόγο, η μετάβαση προς ενιαίο νόμισμα θα απαιτήσει στενότερη κοινοτική εποπτεία και συντονισμό των οικονομικών πολιτικών μεταξύ κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ.

2. Θα υπάρχει επίσης ισχυρή οικονομική και νομισματική αλληλεξάρτηση με τα κράτη μέλη που δεν θα συμμετέχουν, δεδομένου ότι όλα τα κράτη μέλη μετέχουν στην ενιαία αγορά. Η ανάγκη συνεπώς να εξασφαλισθεί μεγαλύτερη σύγκλιση και ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς απαιτεί να συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη στο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Επιπλέον, η αλληλεξάρτηση θα είναι ισχυρότερη εάν τα κράτη μέλη που δεν θα ανήκουν στη ζώνη του ευρώ συμμετέχουν στο νέο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, όπως αναμένεται ότι θα πράξουν τα κράτη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση.

3. Με τον ενισχυμένο συντονισμό της οικονομικής πολιτικής θα πρέπει να δίδεται αμέριστη προσοχή στις εθνικές οικονομικές εξελίξεις και πολιτικές που μπορεί να επηρεάζουν τη νομισματική και χρηματοοικονομική κατάσταση στη ζώνη του ευρώ ή την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τούτο περιλαμβάνει:

- στενή παρακολούθηση των μακροοικονομικών εξελίξεων στα κράτη μέλη, ώστε να εξασφαλίζεται σταθερή σύγκλιση, καθώς και των εξελίξεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρώ,
- εποπτεία των δημοσιονομικών καταστάσεων και πολιτικών σύμφωνα με τη συνθήκη και το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης,
- παρακολούθηση των διαρθρωτικών πολιτικών των κρατών μελών στις αγορές εργασίας, προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς επίσης και των τάσεων του κόστους, και των τιμών, ιδίως στο μέτρο που επιδρούν στις δυνατότητες να επιτευχθεί βιώσιμη και μη πληθωριστική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας και
- ενθάρρυνση της φορολογικής μεταρρύθμισης, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα, και αποθάρρυνση του ζημιολογικού ανταγωνισμού.

Ο ενισχυμένος συντονισμός της οικονομικής πολιτικής πρέπει να είναι σύμφωνος με την αρχή της επικουρικότητας που περιέχεται στη συνθήκη, να μη θίγει τις αρμοδιότητες των εθνικών κυβερνήσεων για τον καθορισμό των διαρθρωτικών και δημοσιονομικών πολιτικών τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της συνθήκης και του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, να σέβεται την ανεξαρτησία του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ) στην επιδίωξη του πρωταρχικού στόχου του που είναι η σταθερότητα των τιμών και το ρόλο του Συμβουλίου ECOFIN, ως κεντρικού οργάνου λήψης των αποφάσεων οικονομικού συντονισμού, και να σέβεται τις εθνικές παραδόσεις καθώς και τις αρμοδιότητες και ευθύνες των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία διαμόρφωσης των μισθών.

4. Για να διασφαλισθεί η ομαλή λειτουργία της ONE, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καλούνται να εφαρμόσουν πλήρως και αποτελεσματικά τις ρυθμίσεις της συνθήκης για το συντονισμό της οικονομικής πολιτικής.

Προς το σκοπό αυτό, οι γενικοί προσανατολισμοί της οικονομικής πολιτικής, που εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 103 παράγραφος 2 της συνθήκης, θα πρέπει να καταστούν ένα αποτε-

λεσματικό όργανο για τη διασφάλιση της συνεχούς σύγκλισης των κρατών μελών. Θα πρέπει να παρέχουν πιο συγκεκριμένες και εξειδικευμένες ανά χώρα κατευθυντήριες γραμμές και να επικεντρώνονται περισσότερο σε μέτρα βελτίωσης του αναπτυξιακού δυναμικού των κρατών μελών, αυξάνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την απασχόληση. Ως εκ τούτου, στους προσανατολισμούς αυτούς θα πρέπει να δίδεται στο εξής μεγαλύτερη προσοχή προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και η αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας, προϊόντων και υπηρεσιών, η εκπαίδευση και η κατάρτιση, καθώς και να καταστούν τα συστήματα φορολογίας και κοινωνικής προστασίας πλέον ευνοϊκά για την απασχόληση.

Ο ενισχυμένος συντονισμός θα πρέπει να διαφαλίζει το συμβατό των εθνικών οικονομικών πολιτικών και της εφαρμογής τους προς τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής και την ορθή λειτουργία της ONE. Οι οικονομικές πολιτικές και οι εξελίξεις σε κάθε κράτος μέλος και στην Κοινότητα θα πρέπει να παρακολουθούνται στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο 103 παράγραφος 3 της συνθήκης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίδεται στην παροχή έγκαιρης προειδοποίησης, όχι μόνο όταν απειλείται επιδείνωση της δημοσιονομικής κατάστασης σύμφωνα με το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, αλλά και όταν συντρέχουν άλλες εξελίξεις οι οποίες, εάν δεν αντιμετωπισθούν, θα μπορούσαν να απειλήσουν τη σταθερότητα, την ανταγωνιστικότητα και τελικά τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Προς τούτο, το Συμβούλιο θα πρέπει να είναι διατεθειμένο να απευθύνει σε κράτος μέλος τις αναγκαίες συστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 103 παράγραφος 4 της συνθήκης, όταν οι οικονομικές του πολιτικές δεν συμβαδίζουν με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής. Από την πλευρά του, το εν λόγω κράτος μέλος οφείλει να δεσμευθεί για την έγκαιρη λήψη αποτελεσματικών μέτρων τα οποία θεωρεί αναγκαία προκειμένου να ανταποκριθεί στις συστάσεις του Συμβουλίου. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δεσμευθούν για την πλήρη και ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις οικονομικές εξελίξεις και τις πολιτικές προθέσεις με επιπτώσεις πέραν των εθνικών συνόρων.

5. Στο εξής, η παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης και οι συζητήσεις προσανατολισμού θα πρέπει να αποτελούν ένα τακτικό σημείο της ημερήσιας διάταξης των άτυπων συνόδων του Συμβουλίου ECOFIN. Προκειμένου να ενθαρρύνεται μια ανοικτή και ειλικρινής συζήτηση, το Συμβούλιο ECOFIN θα πρέπει από καιρού εις καιρόν να συνεδριάζει με περιορισμένη σύνθεση (υπουργός + ένα άτομο), ιδίως κατά τη διεξαγωγή της πολυμερούς εποπτείας.

6. Δυνάμει της συνθήκης, το Συμβούλιο ECOFIN⁽¹⁾ είναι το κεντρικό όργανο συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, με εξουσία λήψεως αποφάσεων στους συναφείς τομείς. Ειδικότερα, το Συμβούλιο ECOFIN είναι το μόνο αρμόδιο όργανο για να διατυπώνει και να εγκρίνει τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών, που αποτελούν το βασικό μέσο οικονομικού συντονισμού.

Η δεσπόζουσα αυτή θέση του Συμβουλίου ECOFIN στη διαδικασία συντονισμού και λήψεως αποφάσεων σε οικονομικά θέματα ενδυναμώνει την ενότητα και τη συνοχή της Κοινότητας.

Οι υπουργοί των κρατών που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ μπορούν να συναντιούνται απύτως για να συζητούν θέματα που συνδέονται με τις κοινές συγκεκριμένες αρμοδιότητές τους, όσον αφορά το ενιαίο νόμισμα. Η Επιτροπή και, όταν ενδείκνυται, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) θα καλούνται να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις.

Οσάκις ανακύπτουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος, συζητούνται από τους υπουργούς όλων των κρατών μελών.

Σε κάθε περίπτωση που θα πρέπει να ληφθεί απόφαση, το Συμβούλιο ECOFIN αποφασίζει σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει η συνθήκη.

II. Εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης για τη συναλλαγματική πολιτική, την εξωτερική θέση και την εκπροσώπηση της Κοινότητας (άρθρο 109 της συνθήκης)

7. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ευθύνη που θα επωμισθεί η Κοινότητα με την καθιέρωση του ευρώ, ενός από τα σημαντικότερα νομίσματα του παγκόσμιου νομισματικού συστήματος. Η συμβολή της Κοινότητας μέσω του ΕΣΚΤ, με ανστηρή τήρηση του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων και διαδικασιών που θεσπίζει η συνθήκη, θα είναι να παρέχει ένα βάθρο σταθερότητας των τιμών. Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι αποφασισμένο να διαδραματίσει το ρόλο του βοηθώντας να τεθούν τα θεμέλια μιας ευημερούσας και αποτελεσματικής οικονομίας στην Κοινότητα, σύμφωνα με την

αρχή μιας ανοικτής οικονομίας ελεύθερου ανταγωνισμού, η οποία ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, και σύμφωνα με τις αρχές που περιέχονται στο άρθρο 3 Α της συνθήκης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι πεπεισμένο ότι τούτο θα προσφέρει τη βάση για ένα ισχυρό και σεβαστό νόμισμα.

8. Το Συμβούλιο θα πρέπει να παρακολουθεί την εξέλιξη της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ βασιζόμενο σε ευρύ φάσμα οικονομικών δεδομένων. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει αναλύσεις στο Συμβούλιο και η οικονομική και δημοσιονομική επιτροπή θα πρέπει να προπαρασκευάζει τις εργασίες του Συμβουλίου. Έχει σημασία να εφαρμόζονται πλήρως οι διατάξεις της συνθήκης, για να εξασφαλιστεί η ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων μεταξύ του Συμβουλίου και της ΕΚΤ σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ. Ενώ, εν γένει, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες θα πρέπει να θεωρούνται ως συνισταμένη όλων των άλλων οικονομικών πολιτικών, το Συμβούλιο μπορεί, σε εξαιρετικές περιστάσεις, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση προφανών στρεβλώσεων, να διατυπώνει γενικούς προσανατολισμούς για τη συναλλαγματική πολιτική σε σχέση με τα νομίσματα τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 109 παράγραφος 2 της συνθήκης. Οι γενικοί αυτοί προσανατολισμοί θα πρέπει πάντοτε να σέβονται την ανεξαρτησία του ΕΣΚΤ και να είναι συνεπείς με τον πρωταρχικό στόχο του ΕΣΚΤ που είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

9. Το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίζει σχετικά με τη θέση της Κοινότητας σε διεθνές επίπεδο για τα θέματα που αφορούν ιδιαίτερα την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 109 παράγραφος 4 της συνθήκης. Οι θέσεις αυτές θα αφορούν τόσο τις διμερείς σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών, όσο και τις εργασίες σε διεθνείς οργανισμούς ή άτυπες διεθνείς ενώσεις. Το πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής είναι κατ' ανάγκην περιορισμένο, δεδομένου ότι δυνάμει του άρθρου 109 ψηφίζουν μόνο τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ.
10. Το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα εκπληρούν τα καθήκοντά τους, κατά την εκπροσώπηση της Κοινότητας σε διεθνές επίπεδο, κατά τρόπο αποτελεσματικό και σύμφωνα με την κατανομή των αρμοδιοτήτων που προβλέπεται στη συνθήκη. Όσον αφορά τα στοιχεία οικονομικής πολιτικής, εκτός εκείνων της νομισματικής και της συναλλαγματικής πολιτικής, τα κράτη μέλη θα εξακολουθούν, εκτός του κοινοτικού πλαισίου, να ασκούν την πολιτική τους λαμβάνοντας παράλληλα πλήρως υπόψη το συμφέρον της Κοινότητας. Η Επιτροπή θα συνεργεί

⁽¹⁾ Η υπ' αριθ. 3 δήλωση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση βεβαιώνει ότι, για την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου VI της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, για την οικονομική και νομισματική πολιτική, η συνθήκη πρακτική του Συμβουλίου να συνέρχεται με σύνθεση υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας θα συνεχισθεί υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 109 I παράγραφοι 2 έως 4 και του άρθρου 109 K παράγραφος 2 της συνθήκης.

στην εξωτερική εκπροσώπηση στο βαθμό που απαιτείται προκειμένου να μπορεί να εκπληρώνει το ρόλο που της απονέμει η συνθήκη.

Κατά την εκπροσώπηση σε διεθνείς οργανισμούς, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κανόνες αυτών των οργανισμών. Ειδικότερα, οι σχέσεις της Κοινότητας με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θα πρέπει να βασίζονται στις διατάξεις του καταστατικού του Ταμείου, βάσει των οποίων μόνο κράτη μπορούν να γίνουν μέλη αυτού του οργανισμού. Τα κράτη μέλη, ως μέλη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), θα πρέπει να συμβάλλουν στην εισαγωγή πρακτικών ρυθμίσεων που να διευκολύνουν τα εποπτικά καθήκοντα του ΔΝΤ και την παρουσίαση των θέσεων της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των απόψεων του ΕΣΚΤ, στα διάφορα όργανα του ΔΝΤ.

III. Διάλογος μεταξύ του Συμβουλίου και της ΕΚΤ

11. Με βάση τον καταμερισμό αρμοδιοτήτων της συνθήκης, για την αρμονική οικονομική ανάπτυξη της Κοινότητας στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ θα απαιτηθεί ένας συνεχής και καρποφόρος διάλογος μεταξύ του Συμβουλίου και της ΕΚΤ, με συμμετοχή της Επιτροπής και με πλήρη σεβασμό της ανεξαρτησίας του ΕΣΚΤ.

12. Το Συμβούλιο, συνεπώς, θα πρέπει να εκπληρώνει την αποστολή του κάνοντας πλήρη χρήση των διαύλων επικοινωνίας που προβλέπονται από τη συνθήκη. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, χρησιμοποιώντας τη δυνατότητα που του παρέχει το άρθρο 109 Β της συνθήκης, θα πρέπει να υποβάλλει έκθεση στο διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ σχετικά με τις εκτιμήσεις του Συμβουλίου για την οικονομική κατάσταση της Ένωσης, τις οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών και να μπορεί να συζητά με την ΕΚΤ τις απόψεις του Συμβουλίου σχετικά με τις εξελίξεις και προοπτικές των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η συνθήκη προβλέπει, αντίστοιχα, ότι ο Πρόεδρος της ΕΚΤ συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου οσάκις το Συμβούλιο συζητά θέματα που αφορούν τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ, όπως για παράδειγμα όταν χαράσσονται οι γενικοί προσανατολισμοί της οικονομικής πολιτικής. Άλλο σημαντικό στοιχείο είναι οι ετήσιες εκθέσεις τις οποίες η ΕΚΤ υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή καθώς επίσης και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Η οικονομική και δημοσιονομική επιτροπή, η οποία αποτελείται από ανωτέρους υπολλήλους των εθνικών κεντρικών τραπεζών και της ΕΚΤ καθώς επίσης και των Υπουργείων Οικονομικών, θα παρέχει το πλαίσιο εντός του οποίου θα μπορεί να προετοιμάζεται ο διάλογος που θα συνεχίζεται σε επίπεδο ανωτέρων υπαλλήλων.